

La Salut un nou concepte per a l'any 2000

El sector sanitari de les dues últimes dècades ha experimentat grans canvis als països industrialitzats d'Europa i, en concret, del nostre país. Aquests canvis estan propiciats per alguns factors, com la nova concepció de salut, el canvi demogràfic, l'avenç tecnològic, els canvis en malalties i mortalitat, la major participació dels usuaris i la limitació dels recursos sanitaris.

En el curs de la història, en totes les societats, sempre hi ha hagut persones que han viscut molts anys, però han estat l'excepció. Avui en dia, en canvi, el que ha estat excepcional, és habitual en països desenvolupats i cada vegada més ciutadans arriben a edats avançades.

L'envelliment de la població es produeix per l'augment de l'expectativa de vida i per la disminució de la natalitat.

A Catalunya, l'any 1900, les persones majors de 65 anys eren 85.000 i al 1998 passen del milió.

Les repercussions sanitàries d'aquests canvis es reflecteixen en el primer Pla de Salut de Catalunya, document on l'objectiu general és l'increment d'expectativa de vida amb bona salut.

Resumint, es prioritza els anys de vida amb bona salut i no el total d'anys viscuts.

Millora de l'estat de salut i qualitat de vida

Com a professionals de la salut, la nostra oferta de serveis sanitaris ha de ser l'adequada a les necessitats de la població, essent imprescindible detectar, registrar i actualitzar adequadament les patologies diverses.

Per a disposar de la informació precisa s'han d'adequar i actualitzar infraestructures. Amb el nou concepte de salut són eines bàsiques la prevenció, la informació i el consell.

Per a dur a terme tot l'esmentat

cal seguir l'estructura següent:

Nens

Comença amb els pares, consulta prenatal. Preparació maternal, part i postpart. Participació amb el seu pediatra al programa de "nen sa". Vacunacions, alimentació i desenvolupament psicomotor. Prevenció d'accidents i intoxicacions.

Trastorns desl lípids.

Gent gran

Vacunacions (tètanus, grip, antineumocòcica) Excés de pes, desnutrició. Hipertensió, diabetis, malaltia pulmonar crònica. Osteoporosi. Càncer de mama, matriu, pròstata, còlon, pell.

Adolescència

Hàbits higiènics dietètics. Vacunes. Tabac, alcohol i drogues. Assistència de malalties cròniques (diabetis, epilèpsia, esclerosi,...) Accidents de trànsit. Malalties de transmissió sexual. Embaràs de l'adolescent. Malalties mentals.

Edat adulta

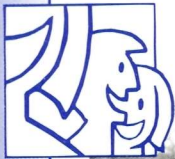
Hàbits higiènics dietètics. Vacunacions. Deteció precoç del càncer (pell, mama, matriu, pròstata, pulmó, còlon). Osteoporosi, diabetis, hipertensió, menopausa, prevenció de malalties cardiovasculars.

Trastorns visuals i d'audició. Consells preventius sobre l'alimentació, activitat física i antibac. Accidents i caigudes. Depressió. Trastorns de la conducta. Ús dels medicaments. Malalties bucodentals. Incontinència urinària.

Siguem tots còmplices amb participació activa i col·laboració en aquest, el nostre projecte. Viure més, sí, però amb la millor qualitat de vida.

Dr. Jaime Casasús
Dra. Jovita Freixinet

Rabassaires d'Alpicat

Tot va començar quan els "Rabassaires d'Alpicat, colla grallera", que fins aleshores eren tres, van decidir que s'havia d'ampliar el grup. Llavors, nosaltres, vam pensar que era una proposta força interessant, això de tocar un instrument tradicional del nostre país i, fins i tot, podia resultar divertit.

Molt aviat vam notar que no ens havíem equivocat apuntant-nos al grup. Amb 6 o 7 cançons ben assajades vam organitzar la primera trobada l'any 1997, en la que van assistir grups de grallers de diferents pobles. Va estar força bé.

Al 98 la cosa anava de debò, ampliant el repertori de cançons i anant a diverses trobades d'altres pobles com Montoliu, Serós, etc. Vam decidir que s'havia d'organitzar una altra trobada; entre l'experiència que teníem de la trobada anterior i les ganes que sortis bé, vam fer que fos tot un èxit, amb més colles que l'anterior i un concert de música tradicional, que va animar d'allò més a la gent.

He de dir també que l'any passat ens va ser impossible fer la 3a. trobada, ja que se'ns va ficar el temps a sobre. Confíem, però, fer-ne una enguany i millor encara.

Actualment som una quinzena tocant, de totes les edats, i també hem incorporat un tabaler, però la nostra intenció és ampliar encara més el grup, no només com a grallers sinó com a grup de joves fent diverses activitats com teatre, jocs malabars i, fins i tot, algun concert. Ara, aviat volem fer una obra de teatre i ens agradaria que hi hagués més participació. Per això, si hi ha algú interessat a tocar la gralla o a fer alguna activitat com teatre, podeu venir cada dimarts i dijous, allà a les 9,30 de la nit, al local del TACIPLÀ (a la biblioteca vella) que és allí on anem a assajar, que no només toquem la gralla, també fem petar la xerrada i parlem de noves iniciatives, tot i que per dur-les a terme necessitem molta més col·laboració que fins ara.

I és que aquest poble per part de la joventut està molt mort i entre tots l'hem de revifar.

Xavier Vergé Alfranca

Nadals de cine...

El gran i gros Orson Welles deia que el cinema és el tren de juguina més grandot del món. Per Nadal, aquest trenet arriba ben carregat d'aventures apassionants per terra, mar i aire; d'històries exòtiques on tothom exhibeix tenir ganes d'estimar tothom; de relats on l'angoixa senzilla juga a descobrir les nostres per més secretes i també les il·lusions més somiadores i divertides. Des que el cinema és cinema, el món s'ha fet infinitament més immens. I per Nadal, dèiem, això abasta nivells que voregen la sobredosi d'adrenalina i d'almívar... No fa massa es deia allò de "per Nadal cada ovella al seu corral". Recorden? Avui, cal reciclar la dita popular i dir "per Nadal cada ovella al seu local... cinematogràfic!".

I si hom (i dom, que diria el Quim Monzó) té ganes de passar per les taquilles de les estacions d'enllaç cinematogràfiques d'ací i ara, haurà, quin remei, d'enfilars la carretera N-240, passar unes quantes molestes (de gimkhanes gairebé mortals!) rotondes i escollir entre les 13 sales (toqueu fusta els i les supersticioses!) de Lleida i decidir quins films poden ajudar la família en pes, a pair els canelons, la carn d'olla i, perquè no, el marisc del Mediterrani

ni o de l'Atlàntic.

La cartellera lleidatana, pels Nadals, tindrà aquests noms i cognoms: en el vagó dels dibuixos animats, ni més ni menys que "Tarzan", la salvatge criatura que Edgar Rice Burroughs va escriure fa una pila d'anys per a que, ara, a la fi d'anys i del mil·lenni, Walt Disney se la faci seva; per als amants de les aventures fortes (o lights) "Mystery Men" o la paròdia dels grans herois; el darrer James Bond amb Pierce Brosnan; també un tauró letal "Iron Giant" i "Furea de control", una barreja de situacions de tebeo i tan irreals com la mateixa vida... Si preferim les comèdies, anotin: "Ana y el Rey", una història d'amors desiguals entre gent del poble i la reialesa, amb Jodie Foster; i "Astérix y Obélix", els divertits personatges dels gavatxos Goscinny i Uderzo encarnats pel gros Gérard Depardieu; i "Mickey ojos azules", amb el fràgil i simpàtic Hugh Grant que lluita amb la Màfia; i "El pícaro" amb Eddie Murphy i Steve Martin, dos pallassos molt passats de rosca; i "Nadie conoce a nadie", un relat entre sentimental i còmic. I canviat de via i vagó, "Los sin nombre", una història de sectes

i angoixes fi-de-segle-i-de-mil·lenni, segons ho ha explicat i dirigit el lleidatà Jaume Balagueró, amb ganes de posar la pell de galli-

na...

Aquests són els Nadals de cine amb què, solemnes o no, s'acomiada el segle XX a casa nostra. Millors o pitjors?... Tant és! El que importa és no perdre la capacitat per a jugar, com els nens i les nenes, a recuperar móns perduts i fantàstics. Escola de vida i, alhora, vida sense el neguit de l'escola, el cinema és allò més semblant al Paradís Perdut...

Marcel·lí Borrell

Puccini a Lleida !

Avui dia ningú no creu ja que l'òpera sigui un espectacle adreçat exclusivament a quatre bur-

gesos mandrosos que necessiten un pretext per lluir una exquisitat interna (externa de dubtosos fonaments; així ho demostra la massiva assistència al teatre Principal de Lleida el passat 3 de novembre per part d'un públic heterogeni però entregat a l'acte gairebé ritual i màgic que representa presenciar una òpera en directe. No ens enganyem, el "Principal" de Lleida no és el "Liceu" de Barcelona (i Déu no vulgui que hagi de passar, com

aquest, la prova de l'au Fènix, doncs pot ser tindrem cendra in secula...), però també s'hi pot gaudir dels espectacles, ens queda molt més a prop - un passeig en cotxe - i trobem entrades segures i a bon preu, i si no proveu de guaitar en la meravelliosa finestra virtual d'un "Servicaixa" i tafanegeu els preus de les localitats del Liceu per a les representacions de tota la temporada, si es que a hores d'ara en trobeu alguna de lliure.